EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 11.7.2017
COM(2017) 373 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Prvotní přezkum působnosti nařízení o prosazování

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Prvotní přezkum působnosti nařízení o prosazování

Dne 15. května 2014 přijaly Evropský parlament a Rada nařízení o prosazování1, jež Evropské unii poskytuje legislativní rámec pro prosazování a ochranu práv, jichž požívá podle mezinárodních obchodních dohod, rychle a účinně a v souladu s Lisabonskou smlouvou a svými mezinárodními závazky.

Díky nařízení o prosazování může Evropská unie prosazovat a chránit svá práva podle mezinárodních obchodních dohod přijímáním opatření v oblasti obchodní politiky:

— jež pozastavují koncese či jiné závazky podle Dohody o WTO nebo jiných mezinárodních obchodních dohod, včetně regionálních či dvoustranných dohod v důsledku konečného rozhodnutí obchodních sporů podle těchto dohod, a

— jež vyvažují koncese či jiné závazky výkonem svých práv podle Dohody WTO o ochranných opatřeních nebo podle ustanovení o ochranných opatřeních v jiných mezinárodních obchodních dohodách v reakci na ochranné opatření uplatňované členem WTO nebo výkonem svých práv podle článku XXVIII GATT v reakci na změny koncesí uplatňované členem WTO.

Nařízení o prosazování zmocňuje Komisi, aby tato opatření obchodní politiky přijímala prostřednictvím prováděcích aktů v oblasti obchodu se zbožím, zavedením či zvýšením cel nebo množstevních omezení dovozu nebo vývozu a v oblasti zadávání veřejných zakázek. Nařízení o prosazování nezmocňuje Komisi, aby tato opatření obchodní politiky přijímala prostřednictvím prováděcích aktů v oblasti služeb nebo duševního vlastnictví.

Nařízení o prosazování vyžaduje, aby Komise přezkoumala oblast působnosti opatření obchodní politiky, jež je zmocněna přijímat prostřednictvím prováděcích aktů[2]. Komise musí tento přezkum provést ve dvou krocích.

Komise musí nejpozději do tří let po přijetí prvního prováděcího aktu nebo nejpozději 18. července 2019, podle toho, co nastane dříve, přezkoumat oblast působnosti nařízení o prosazování, zejména pokud jde o opatření obchodní politiky, jež mohou být přijata, a jeho uplatnění, a musí podat zprávu o svých zjištěních Evropskému parlamentu a Radě.

---

1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 654/2014 ze dne 15. května 2014 o výkonu práv Unie za účelem uplatňování a prosazování pravidel mezinárodního obchodu a o změně nařízení Rady (ES) č. 3286/94, kterým se stanoví postupy Společenství v oblasti společné obchodní politiky k zajištění výkonu práv Společenství podle mezinárodních obchodních pravidel, zejména pravidel sjednaných v rámci Světové obchodní organizace.

2 Článek 10 nařízení o prosazování.

Komise v dohodnuté lhůtě vypracuje konečný přezkum a podá zprávu o svých závěrech spolunormotvůrcům.

Mezitím musí Komise do 18. července 2017 provést přezkum s cílem navrhnout další opatření obchodní politiky v oblasti služeb; posoudit mimo jiné určitý počet skutečností uvedených v čl. 10 odst. 2 nařízení o prosazování a podat Evropskému parlamentu a Radě zprávu o svém prvním posouzení. Komise tento prvotní přezkum provedla a její posouzení je uvedeno níže.

Komise ve svém prvotním přezkumu nařízení o prosazování přezkoumala: i) mezinárodní vývoj, pokud jde o pozastavování jiných závazků podle Všeobecné dohody o obchodu službami (GATS); ii) vývoj v Evropské unii, pokud jde o přijetí společných pravidel pro odvětví služeb; iii) účinnost případných dalších opatření obchodní politiky jako prostředku pro prosazování práv Evropské unie na základě mezinárodních obchodních dohod; iv) dostupné mechanismy zajišťující, aby byla v praxi jednotně a účinně prováděna případná další opatření obchodní politiky týkající se služeb; a v) důsledky pro poskytovatele služeb nacházející se v Evropské unii v době přijetí prováděcích aktů na základě tohoto nařízení.

Na základě prvního posouzení a prozatím nemá Komise v úmyslu navrhnout rozšíření zmocnění podle nařízení o prosazování za účelem přijetí rovněž opatření obchodní politiky v oblasti služeb. Je tomu tak proto, že ke dni vstupu v platnost nařízení o prosazování dne 15. května 2014 Komise nezaznamenala žádný nový vývoj, jenž by takové rozšíření zmocnění vyžadoval.

Za prvé, Komise nezaznamenala žádný nový vývoj na mezinárodní úrovni, pokud jde o pozastavení koncesí či jiných závazků podle dohody GATS. Komise zejména zkoumala, zda některý člen WTO nepožádal Orgán pro řešení sporů WTO o povolení přijmout protiopatření v oblasti služeb. Ke dni 15. května 2014 požádali členové WTO Orgán pro řešení sporů o povolení přijmout protiopatření v pěti sporech: *Kolumbie – textil, Indie – zemědělské produkty, USA – tuňák II (Mexiko), USA – COOL (Mexiko)* a *USA – COOL (Kanada)*. Žádná z těchto žádostí o povolení Orgánu pro řešení sporů přijmout protiopatření nebyla předložena ze strany EU. Žádná z těchto žádostí se netýká obchodu službami podle GATS.

Za druhé, Komise nezaznamenala žádný nový vývoj v Evropské unii, pokud jde o přijetí společných pravidel pro odvětví služeb, jenž by mohl změnit závěr, že v této fázi vývoje práva Evropské unie je vhodné se zaměřit na oblasti jiné než služby pro účely zmocnění Komise přijímat opatření obchodní politiky podle nařízení o prosazování.

Dne 16. května 2017 vydal Soudní dvůr Evropské unie posudek ohledně toho, zda Evropské unii přísluší výlučná pravomoc k podpisu a uzavření dohody o volném obchodu mezi EU a Singapurem. Soudní dvůr uvedl, že Evropská unie má výlučnou pravomoc, mimo jiné pokud jde o části dohody týkající se přístupu zboží a služeb na trh (včetně veškerých dopravních služeb).

Bez ohledu na toto důležité objasnění Soudního dvora a bez ohledu na skutečnost, že Evropská unie přijala společná pravidla pro některá odvětví služeb[3], faktem zůstává, že v řadě odvětví se i nadále uplatňují pravidla přijatá členskými státy, ať už harmonizovaná na úrovni Evropské unie, či nikoli. Například některá pravidla na úrovni členských států stále podmiňují poskytování služeb v určitém odvětví licencemi, schváleními nebo koncesemi, jež se udělují v rámci vnitrostátního povolovacího režimu. Tato koexistence společných pravidel a pravidel a povolovacích režimů na úrovni členských států v odvětví služeb je i nadále důležitá pro stanovení toho, zda by se o zmocnění Komise přijímat opatření obchodní politiky v oblasti služeb podle nařízení o prosazování mělo uvažovat.

Za třetí, Komise nezaznamenala žádný nový vývoj, pokud jde o praktická omezení uskutečnitelnosti a účinnosti opatření obchodní politiky v oblasti služeb z důvodu specifických vlastností charakteristických pro poskytování služeb, včetně prosazování omezení dodávek. Rovněž nebyl zaznamenán žádný nový vývoj, pokud jde o podmínky – zejména právní rámec podle SFEU – jež jsou relevantní pro situaci poskytovatelů služeb přítomných v Unii v případě, že by ve vztahu k nim byly použity prováděcí akty.

Závěrem lze uvést, že z prvního posouzení Komise vyplynulo, že od vstupu v platnost nařízení o prosazování a prozatím nemůže žádný mezinárodní, evropský nebo podstatný vývoj opravňovat změnu přístupu, jenž navrhuje rozšíření zmocnění Komise za účelem přijetí dalších opatření obchodní politiky v oblasti služeb podle nařízení o prosazování.

To znamená, že Komise bude i nadále sledovat veškerý relevantní vývoj, aby byla schopna přezkoumat oblast působnosti nařízení o prosazování a do 18. července 2019 podat zprávu o svých zjištěních Evropskému parlamentu a Radě, a to rovněž s ohledem na své zkušenosti při navrhování a uplatňování opatření obchodní politiky, jimiž se pozastavují nebo vyvažují koncese či jiné závazky podle mezinárodních obchodních dohod.

Komise by ráda zdůraznila rostoucí význam služeb v současném hospodářství. Roste přeshraniční obchodování se službami, přičemž ty jsou úzce propojeny s tradičním obchodem s výrobky zpracovatelského průmyslu a investicemi. Proto se zvyšuje počet sporů v rámci WTO v oblasti služeb. Přijmout protiopatření v oblasti služeb je jednou z možností.

Komise by rovněž chtěla znovu potvrdit, že obchodní politika EU musí posílit postavení Evropy v globálních dodavatelských řetězcích tím, že bude podporovat celý rozsah hospodářských činností, jejichž prostřednictvím evropské společnosti vytvářejí a prodávají hodnotu, včetně služeb. Proto Evropská unie hraje ústřední úlohu při

[3] Kupříkladu dne 24. června 2015 Komise přijala prováděcí nařízení 2015/983 o postupu pro vydávání evropského profesního průkazu a provádění výstražného mechanismu podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES. V důsledku toho je od ledna 2016 evropský profesní průkaz k dispozici pro řadu povolání, např. zdravotní sestry, farmaceuty, fyzioterapeuty, horské vůdce a realitní makléře.

sjednávání dohody o obchodu se službami a mezinárodních obchodních dohod se silnou složkou služeb.

Komise by v tomto ohledu chtěla poznamenat, že pokud by bylo prokazatelně zapotřebí, aby Evropská unie přikročila k opatřením obchodní politiky, která nejsou nařízením o prosazování upravena, včetně opatření v oblasti obchodu se službami, mohla by Komise předkládat návrhy legislativních aktů na základě článku 207 SFEU nebo by mohla využít jiných použitelných postupů.